

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

دانشکده بهداشت

گروه مهندسی بهداشت حرفه ای

طرح درس: صدا و ارتعاش در محیط کار

تعداد واحد: ۲ واحد نظری و ۱ واحد عملی

پیش نیاز: فیزیک اختصاصی ۱ و ۲

گروه هدف: دانشجویان کارشناسی پیوسته مهندسی بهداشت حرفه ای

مدرس: دکتر رسول زاده، دکتر علی زاده

اهداف: شناخت منابع صوتی و روش های تولید و انتشار صدا در محیط کار و کسب توانایی اندازه گیری و ارزیابی صدا، آشنایی با اساس کنترل صدا، آشنایی با روش های تولید ارتعاش در محیط کار و کسب توانایی اندازه گیری و ارزیابی ارتعاش و آشنایی با کنترل ارتعاش.

جلسه	رئوس مطالب و محتوای جلسه
اول	<ul style="list-style-type: none"> - ارائه طرح درس - بیان اهداف درس - تعریف واژه های صوت و صدا - انواع صوت از نظر شکل امواج - کمیت های فیزیکی صدا - روابط میان کمیت های فیزیکی صوت - حل مسائل متعدد مرتبط با کمیت های فیزیکی صوت
دوم	<ul style="list-style-type: none"> - تعریف تراز شدت، تراز توان و تراز فشار صوت و معرفی روابط مرتبط با هر کدام - بیان نحوه جمع و تفریق دسی بل ها - طبقه بندی صدا بر اساس فرکانس صوت - محاسبه میزان صدا در باندهای مختلف فرکانسی

<p>- حل مسائل متعدد مرتبط با تجزیه فرکانسی صدا</p>	
<p>- تشریح انواع صدا بر حسب تداوم زمانی - تعریف تراز معادل صوت و محاسبه آن برای انواع صدای متغیر - معرفی کمیت بلندی صوت - تشریح عوامل موثر بر آثار ذهنی صدا - محاسبه بلندی صوت برای اصوات ساده</p>	<p>سوم</p>
<p>- محاسبه بلندی صوت برای اصوات مرکب - تشریح انواع منابع صوت - تشریح روابط مرتبط با منابع نقطه ای صوت - توصیف انواع میدانهای صوتی - تشریح روابط مرتبط با محاسبه صدا در یک میدان آزاد - حل مسائل مرتبط با محاسبه صوت در میدان های آزاد</p>	<p>چهارم</p>
<p>- تعریف منبع خطی صدا و روابط محاسبه صوت در اطراف این منبع - تعریف منبع سطحی صدا و روابط محاسبه صوت در اطراف این منبع - حل مسائل مرتبط با منابع خطی و سطحی</p>	<p>پنجم</p>
<p>- تعریف ضریب جذب صوتی و رابطه محاسبه آن - تعریف ثابت اتاق و رابطه محاسبه آن - حل مسائل مرتبط با محاسبه صوت در انواع میدانهای صوتی</p>	<p>ششم</p>
<p>- تشریح قسمتهای مختلف دستگاه اندازه گیری صدا - کاربرد دستگاه اندازه گیری صدا - کاربرد دستگاه دوزیمتری صدا - تشریح روش های اندازه گیری صدا</p>	<p>هفتم</p>
<p>- امتحان میان ترم - تشریح روش اندازه گیری مواجهه فردی با صدا - تشریح شاخص های دوزیمتری صدا و کاربرد هر یک از این شاخص ها</p>	<p>هشتم</p>
<p>- کار عملی با دستگاه صداسنجی - قرائت شاخص های مورد نظر از دستگاه صداسنجی - تنظیم کلیدهای دستگاه صداسنجی در وضعیت های مناسب</p>	<p>نهم</p>

<ul style="list-style-type: none"> - کار عملی با دستگاه دوزی‌متر - تمام فعالیت های فوق توسط دانشجو انجام خواهد شد. 	
<ul style="list-style-type: none"> - تشریح استانداردهای مواجهه با صدا - مقایسه استانداردهای حفاظت شنوایی در ایران و جهان - تشریح فرمول محاسبه استاندارد حفاظت شنوایی برای ساعات مختلف - تشریح استانداردهای حفظ آسایش مکالمه 	دهم
<ul style="list-style-type: none"> - تشریح روش های کلی کنترل صدا در محیط کار - تشریح روش های کلی کنترل محیطی صدا - تشریح اصول روش کنترل مبتنی بر جذب صدا 	یازدهم
<ul style="list-style-type: none"> - تشریح انواع جاذب های صدا - محاسبه فرکانس حد در انواع جاذبها - تشریح روش های بکارگیری جاذبهای سطحی - تشریح روابط مرتبط با کاهش صدا توسط جاذب ها - محاسبه سطح جذبی مناسب برای کاهش صدای موردنظر 	دوازدهم
<ul style="list-style-type: none"> - تشریح کنترل مبتنی بر ایزولاسیون - محاسبه ضریب انتقال صدا در دیواره ها - محاسبه ضریب انتقال صدا در دیواره های مرکب - تشریح عوامل موثر بر افت دیواره ها - محاسبه کاهش صدا برای یک مانع مشخص - محاسبه صدا در دیواره های نیمه باز آوا 	سیزدهم
<ul style="list-style-type: none"> - تعریف ارتعاش و تشریح کمیت های فیزیکی مرتبط با آن - محاسبه فرکانس طبیعی در یک سیستم مرتعش - تشریح کمیت های لگاریتمی ارتعاش - محاسبه تراز شتاب معادل ارتعاش 	چهاردهم
<ul style="list-style-type: none"> - تشریح انواع ارتعاش - تشریح عوامل موثر بر آسیب رسانی ارتعاش - ارزیابی ارتعاش وارده بر بدن کارگر 	پانزدهم
<ul style="list-style-type: none"> - آزمون تشریحی 	شانزدهم

روش آموزش: ارائه کلاسی، آموزش عملی در آزمایشگاه

روش ارزشیابی: آزمون میان ترم، آزمون پایان ترم، ارزیابی میزان مشارکت کلاسی، ارائه پروژه
درسی و انجام عملی کار با تجهیزات

منابع:

- مهندسی صدا و ارتعاش، رستم گل محمدی، انتشارات علوم پزشکی همدان

- **Industrial noise and Vibration Control**
- **Sound Analysis and Noise Control.**